

Kongres Kultury Chrześcijańskiej

Wolność ocalona. Chrześcijańskie światło na ludzkich drogach
The Freedom Rescued. Christian Light upon Human Path

PRZESŁANIE

V Kongresu Kultury Chrześcijańskiej w Lublinie

W dniach 13-16 października 2016 roku, pod hasłem „Wolność ocalona. Chrześcijańskie światło na ludzkich drogach”, obradował w Lublinie V Kongres Kultury Chrześcijańskiej, będący pierwszym etapem obchodów Jubileuszu 100-lecia KUL.

Refleksja nad wolnością wpisuje się głęboko w tożsamość Uniwersytetu, który został założony przez ks. Idziego Radziszewskiego w 1918 roku, po odzyskaniu przez Polskę niepodległości. „Ta zbieżność dat – mówił do społeczności akademickiej św. Jan Paweł II – ma swoją wieloraką wymowę. Widocznie zachodzi jakiś organiczny związek pomiędzy niepodległością a uniwersytetem oraz pomiędzy niepodległością a «katolickością»” (Warszawa, 17 VI 1983).

W latach komunistycznego totalitaryzmu KUL nazywano „wyspą wolności” w uznaniu dla oporu przeciwko zniewalaniu umysłów oraz ze względu na twórczy rozwój ideałów chrześcijańskiego humanizmu. Odwołujemy się dzisiaj do dziedzictwa służby Bogu i Ojczyźnie, zgodnie z dewizą KUL, aby poszukiwać światła na drogach, którymi podąża człowiek współczesny, Kościół, Ojczyzna, Europa i świat.

Wolność jest miarą godności i wielkości człowieka, szansą jego duchowego rozwoju i miarą moralnego ożywienia narodów. Jest to temat ciągle aktualny, zwłaszcza w kontekście nowych zagrożeń wolności oraz nowych form zniewolenia i uzależnienia człowieka. Chrześcijaństwo niesie radosną nowinę o odkupieniu człowieka przez Jezusa Chrystusa, który przemienia go i ocala. Św. Paweł głosi moc Zmartwychwstałego: „Pan jest Duchem, a gdzie jest Duch Pański – tam wolność.” (2 Kor 3,17). Życie w Chrystusie jest drogą ocalonej wolności, jest ono światłem dla świata.

Posłannictwo Kościoła w świecie to służba wyzwoleniu człowieka z grzechu poprzez ukazywanie mocy Bożego Miłosierdzia. Jak świadczy przypowieść o synu marnotrawnym, Bóg nie odbiera nam wolności. Wolność człowieka jest dla Niego tak ważna, że godzi się na ryzyko naszych złych wyborów. Chrześcijaństwo jest więc świadectwem o wielkości człowieka, mimo jego kruchości i słabości.

Sprawa wolności i wyzwolenia człowieka stanowi również silną inspirację dla wielu twórców w różnorodnych dziedzinach współczesnej kultury. Spotykają się oni, nawet gdy niektórzy z nich nie mają łaski wiary, z najgłębszymi i najbardziej rdzennymi treściami chrześcijaństwa.

Dialog Kościoła z kulturą współczesną ogniskuje się na wolności człowieka, jego godności i szczęściu. Sama wiara staje się kulturą, aby blaskiem nadprzyrodzonej prawdy wzmacniać i ocalać wolność, zespalając ją z prawdą i dobrem.

W dniach Kongresu przeżywalismy piękno refleksji we wspólnocie gości ze Wschodu i Zachodu Europy. Uczestniczyli w nim prelegenci z Austrii, Francji, Litwy, Polski, Rosji, Ukrainy i Włoch. Odkrywaliśmy, że intelektualiści i artyści, duchowni różnych wyznań, politycy i społecznicy tworzą symfonię sensu, w której łączą się różnorodne doświadczenia.

Zastanawialiśmy się, czy na gruncie współczesnej nauki można jeszcze mówić o wolnej woli. Próbowaliśmy zrozumieć uwarunkowania autonomii KUL w PRL. Przystawaliśmy sobie uniwersalne wolnościowe znaczenie ukraińskiej rewolucji godności. Analizowaliśmy drogę od konfliktu do komunii w dialogu Kościoła Katolickiego z Rosyjską Cerkwią Prawosławną. Z troską podchodziliśmy do kryzysu migracyjnego, rozważając wyzwania, jakie stawia przed nami Ewangelia.

Mówiliśmy o wolności w kontekście współczesnych wyzwań. Chcemy ją ocalić jako wspólną wartość, łączącą ludzi z bliska i daleka, posiadającą wymiar jednostkowy i społeczny, narodowy i globalny. Kto ratuje wolność jednego człowieka i wolność jednego narodu, ratuje cały świat. Świadomość wzrostu lęków, napięć i konfliktów w obecnej dobie nie pozwala już mówić o rzekomym „końcu historii” i osiągnięciu wolnościowych ideałów. Wolność jawi się dziś wyraziście jako dar i zadanie, domaga się ona konsekwentnej etyki odpowiedzialności i solidarności.

Z jednej strony należy odrzucać pokusę utopii, czy to o charakterze technologicznym czy politycznym, obiecujących drogi na skróty do osiągnięcia pełni wolności, z drugiej zaś strony nie wolno wyzbywać się pragnienia lepszego świata, w którym w duchu wolności rozwija się ludzkie braterstwo, dialog religii, poszanowanie praworządności, bezpieczeństwo i integralność terytorium każdego kraju, otwartość na obcych i uchodźców, kultura integracji i zaufania.

Zniszczenie wolności dokonuje się zarówno wskutek przemocy z zewnątrz, jak i za sprawą autodestrukcji. Wobec relatywizmu, egoizmu i zaniku wartości duchowych w kulturze liberalnej, rośnie pokusa ucieczki od wolności. Doświadczenie wykluczenia i braku perspektyw rozwoju, boleśnie odczuwane przez młodych ludzi, sprawia, że wielu z nich postrzega wolność jako „nieszczęśny dar” i neguje ją jako wartość bezwzględna. Odrzucenie wolności nie jest jednak lekarstwem na problemy wynikające z jej nadużywania.

Wolność wiąże się z nadzieją, ale zakłada także ryzyko. Dlatego w przesłaniu V Kongresu Kultury Chrześcijańskiej wpisuje się wezwanie papieża Franciszka adresowane do uczestników Światowych Dni Młodzieży w Krakowie. Nie wolno spocząć na wygodnej kanapie i cieszyć się skromną częścią własnej wolności, ale trzeba wyruszyć w świat, podjąć dialog w radości wiary i poczuciu piękna, aby ocalać wolność w sobie i we wspólnocie.